ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 21. decembra 2011 *

Vo veci C-316/10,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Vestre Landsret (Dánsko) z 28. júna 2010, doručený Súdnemu dvoru 1. júla 2010, opravený rozhodnutím z 24. augusta 2010 a doručený Súdnemu dvoru 26. augusta 2010, ktorý súvisí s konaním:

Danske Svineproducenter

proti

Justitsministeriet,

za účasti:

Union européenne du commerce de bétail et de la viande,

* Jazyk konania: dánčina.

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory K. Lenaerts, sudcovia J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász a D. Šváby (spravodajca),

generálny advokát: Y. Bot,
tajomník: A. Impellizzeri, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. septembra 2011,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Danske Svineproducenter, v zastúpení: H. Sønderby Christensen, advokat,

— Union européenne du commerce de bétail et de la viande, v zastúpení: J.-F. Bellis a A. Bailleux, advokáti, a E. Werlauff, advokat,

— dánska vláda, v zastúpení: V. Pasternak Jørgensen, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Biering, advokat,

— Európska komisia, v zastúpení: B. Schima a H. Støvlbæk, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 288 druhého odseku ZFEÚ, článku 3 druhého odseku písm. f) a g) a článku 37 nariadenia Rady (ES) č. 1/2005 z 22. decembra 2004 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností a o zmene a doplnení smerníc 64/432/EHS a 93/119/ES a nariadenia (ES) č. 1255/97 (Ú. v. EÚ L 3, 2005, s. 1), ako aj kapitoly II bodu 1.1 písm. f) a bodu 1.2 a kapitoly VII časti D prílohy I uvedeného nariadenia č. 1/2005.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Danske Svineproducenter, profesijnou organizáciou chovateľov ošípaných, a Justitsministeriet (ministerstvo spravodlivosti) najmä vo veci zlučiteľnosti takej doplňujúcej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá smeruje k spresneniu uplatňovania nariadenia č. 1/2005 v určitých oblastiach, ako je vyhláška č. 1729 z 21. decembra 2006 o ochrane zvierat počas prepravy (bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, *Lovtidende* 2006 A, ďalej len „vyhláška č. 1729/2006“), s nariadením č. 1/2005 a súladu rôznych ustanovení tejto vyhlášky s uvedeným nariadením.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 1/2005

3 Odôvodnenia č. 2, 6, 8, 10 a 11 nariadenia č. 1/2005 stanovujú:

„(2) Podľa smernice Rady 91/628/EHS z 19. novembra 1991 o ochrane zvierat počas prepravy [‚ktorou sa mení a dopĺňajú smernice 90/425/EHS a 91/496/EHS (Ú. v. ES L 340, s. 17; Mim. vyd. 03/012, s. 133), zmenenej a doplnenej smernicou Rady 95/29/ES z 29. júna 1995 (Ú. v. ES L 148, s. 52; Mim. vyd. 03/017, s. 466, ďalej len, smernica 91/628‘),] prijala Rada pravidlá v oblasti prepravy zvierat s cieľom odstrániť technické prekážky obchodovania so živými zvieratami a umožniť organizáciám trhu hladké fungovanie a zároveň zabezpečiť uspokojivú úroveň ochrany príslušných zvierat.

…

(6) Dňa 19. júna 2001… vyzvala Rada Komisiu, aby predložila návrhy na zabezpečenie efektívneho vykonávania a prísneho uplatňovania súčasnej legislatívy Spoločenstva, zlepšenie ochrany a pohody [a blaha – *neoficiálny preklad*] zvierat, ako aj zabránenie výskytu a šíreniu infekčných chorôb zvierat a zavedenie prísnejších

požiadaviek, ktoré by zabránili bolesti a utrpeniu zvierat a zabezpečili ochranu ich zdravia a pohody [a blaha – *neoficiálny preklad*] počas prepravy a po nej.

...

(8) Vedecký výbor pre zdravie a pohodu [a blaho – *neoficiálny preklad*] zvierat prijal 11. marca 2000 stanovisko k pohode [týkajúce sa blaha – *neoficiálny preklad*] zvierat počas prepravy. Legislatíva spoločenstva by sa preto mala zmeniť a doplniť tak, aby zohľadnila nové vedecké dôkazy a zároveň kládla dôraz na to, aby sa v najbližšej budúcnosti riadne zabezpečilo jej uplatňovanie.

…

(10) S ohľadom na skúsenosti získané podľa smernice [91/628] pri harmonizovaní legislatívy Spoločenstva o preprave zvierat a problémy spôsobené rozdielmi v transponovaní uvedenej smernice na vnútroštátnej úrovni, je primeranejšie ustanoviť pravidlá Spoločenstva v tejto oblasti vo forme nariadenia. Pokiaľ nie sú prijaté podrobné ustanovenia pre určité druhy zvierat, ktoré majú špecifické potreby a predstavujú len veľmi obmedzenú časť dobytka [hospodárskych zvierat – *neoficiálny preklad*] Spoločenstva, je primerané umožniť členským štátom ustanoviť alebo ponechať v platnosti doplňujúce vnútroštátne pravidlá, ktoré sa vzťahujú na prepravu zvierat takýchto druhov.

(11) V rámci dodržiavania základnej zásady, podľa ktorej nemožno zvieratá prepravovať spôsobom, ktorý by im mohol spôsobiť zranenie alebo nadmerné utrpenie, je na zabezpečenie jednotného a účinného uplatňovania tohto nariadenia

v celom Spoločenstve primerané ustanoviť podrobné ustanovenia, zaoberajúce sa konkrétnymi potrebami, ktoré sa objavujú pri jednotlivých typoch prepravy. Takéto podrobné ustanovenia by sa mali vykladať a uplatňovať v súlade s uvedenou zásadou a mali by sa vždy včas aktualizovať vtedy, keď sa ukáže, že pre jednotlivé druhy zvierat alebo typy prepravy už nedokážu zabezpečiť dodržiavanie uvedenej zásady a najmä vtedy, ak sa objavia nové vedecké informácie [vedecké poznatky – *neoficiálny preklad*].“

4 Článok 1 nariadenia č. 1/2005 stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa vzťahuje na prepravu živých stavovcov, ktorá sa uskutočňuje v rámci Spoločenstva…

…

3. Toto nariadenie nebráni prijatiu akýchkoľvek prísnejších vnútroštátnych opatrení, ktorých cieľom je zlepšenie pohody [blaha – *neoficiálny preklad*] zvierat počas prepravy, ktorá sa uskutočňuje výlučne v rámci územia príslušného členského štátu alebo počas lodnej prepravy, ktorej začiatok je v danom členskom štáte.

…“

5 Článok 3 tohto nariadenia s názvom „Všeobecné podmienky prepravy zvierat“ stanovuje:

„Žiadna osoba nesmie prepravovať zvieratá alebo uskutočňovať [nariadiť – *neoficiálny preklad*] prepravu zvierat spôsobom, ktorý im môže zapríčiniť zranenie alebo nadmerné utrpenie.

Naviac je potrebné dodržať tieto podmienky:

…

f) … pričom sa pravidelne kontrolujú a udržiavajú podmienky pohody [blaha – *neoficiálny preklad*] zvierat;

g) priestor, v ktorom sa zvieratá nachádzajú, má dostatočnú podlahovú plochu a výšku, ktorá je primeraná ich veľkosti a zamýšľanej ceste;

…“

6 Článok 6 ods. 3 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Prepravcovia sú povinní zvieratá prepravovať v súlade s technickými pravidlami ustanovenými v prílohe I.“

7 Kapitola II prílohy I nariadenia č. 1/2005 obsahuje technické pravidlá týkajúce sa dopravných prostriedkov. Jej bod 1, ktorý obsahuje ustanovenia pre všetky dopravné prostriedky, znie:

„1.1 Dopravné prostriedky, kontajnery a ich vybavenie sú navrhnuté, skonštruované, udržiavané a obsluhované tak, aby:

…

f) zabezpečili prístup k zvieratám a umožnili ich kontrolu a starostlivosť o ne;

…

1.2. Vo vnútri oddelenia pre zvieratá a na každej z jeho úrovní je dostatočný priestor na zabezpečenie primeraného vetrania nad zvieratami, ktoré sú vo svojej prirodzenej stojacej polohe bez toho, aby im niečo bránilo v prirodzenom pohybe.

…“

8 Kapitola III tejto prílohy sa týka prepravných postupov. Jej bod 2 s názvom „Počas prepravy“ obsahuje toto ustanovenie:

„2.1. Priestor určený zvieratám zodpovedá minimálne číslam stanoveným pre zvieratá a dopravné prostriedky v kapitole VII.“

9 Kapitola V uvedenej prílohy, ktorá sa venuje najmä dĺžke trvania cesty, v bode 1, ktorý sa okrem iného týka domácich ošípaných, stanovuje tieto pravidlá:

„…

1.2. Dĺžka trvania cesty v prípade zvierat… nesmie presiahnuť osem hodín.

1.3. Maximálnu dĺžku trvania cesty uvedenú v bode 1.2. možno predĺžiť, ak sú splnené dodatočné požiadavky kapitoly VI.

…“

10 Uvedená kapitola VI obsahuje dodatočné ustanovenia pre dlhé cesty, najmä v prípade domácich ošípaných, ktoré sú uvedené v štyroch bodoch.

11 Bod 1 tejto kapitoly, ktorý sa týka všetkých dlhých ciest, vymenúva požiadavky, pokiaľ ide o strechu, podlahu a podstielky, krmivo, priečky, ako aj minimálne požiadavky pre niektoré druhy zvierat. V tejto súvislosti je jedinou podmienkou uplatniteľnou na ošípané to, že zvieratá prepravované v rámci dlhej cesty vážia viac ako 10 kg, s výnimkou prípadov, keď ich sprevádza matka. Body 2 až 4 uvedenej kapitoly sa týkajú zásoby vody v prípade kontajnerovej prepravy, vetrania a monitorovania teploty v cestných dopravných prostriedkoch a použitia navigačného systému.

12 Kapitola VII tej istej prílohy stanovuje pravidlá týkajúce sa hustoty naloženia. Znie takto:

„Vyhradený priestor pre zvieratá zodpovedá aspoň týmto hodnotám:

…

D. Ošípané

Železničná a cestná preprava

Všetky ošípané musia mať prinajmenšom možnosť ležať a stáť vo svojej prirodzenej polohe.

Aby sa dodržali tieto minimálne požiadavky, hustota naloženia ošípaných s hmotnosťou približne 100 kg by nemala presahovať 235 kg/m^2.

Plemeno, veľkosť a fyzický stav ošípaných môžu znamenať, že uvedenú minimálnu povinnú plochu je potrebné zvýšiť. Taktiež možno vyžadovať maximálne zvýšenie o 20 % v závislosti od meteorologických podmienok a dĺžky trvania ciest.

…“

13 Podľa článku 37 nariadenia č. 1/2005 sa uvedené ustanovenia v zásade uplatňujú od 5. januára 2007. Posledný pododsek tohto článku stanovuje:

„Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch."

Smernica 91/628 a nariadenie (ES) č. 411/98

14 Smernica 91/628 bola zrušená nariadením č. 1/2005 v súlade s článkom 33 tohto nariadenia. Táto smernica sa uplatňovala najmä na prepravu domácich ošípaných v rámci každého členského štátu, doň alebo z neho.

15 Pokiaľ ide konkrétne o ošípané, príloha smernice 91/628 stanovila v kapitole I časti A bode 2 písm. a) a b) požiadavky, ktoré treba dodržiavať, pokiaľ ide o minimálnu výšku oddelení určených pre zvieratá, v podobnom znení ako v nariadení č. 1/2005.

16 Bod 47 v kapitole VI tejto prílohy sa vzťahoval na hustotu naloženia. Časť D tohto bodu venovaná ošípaným mala totožné znenie ako časť D kapitoly VII prílohy I nariadenia č. 1/2005, ktorá je uvedená v bode 12 tohto rozsudku.

17 Bod 48, týkajúci sa dĺžky trvania cesty, ktorý tvoril kapitolu VII uvedenej prílohy, obsahoval tieto ustanovenia:

„…

2. Dĺžka trvania cesty [okrem iného domácich ošípaných] neprekročí osem hodín.

3. Maximálnu dĺžku trvania cesty podľa bodu 2 je možné predĺžiť, ak dopravný prostriedok spĺňa tieto dodatočné požiadavky:

…

— je umožnený priamy prístup k zvieratám,

…“

18 Nariadenie Rady (ES) č. 411/98 zo 16. februára 1998 o dodatočných štandardoch na ochranu zvierat uplatniteľných na cestné dopravné prostriedky používané na prepravu hospodárskych zvierat pri preprave trvajúcej dlhšie ako osem hodín (Ú. v. ES L 52, s. 8; Mim. vyd. 03/022, s. 294), ktoré bolo prijaté podľa článku 13 ods. 1 smernice 91/628, sa začalo uplatňovať 1. júla 1999. Podľa článku 1 v spojení s bodom 3 prílohy toto nariadenie vyžadovalo, aby vozidlá, pokiaľ sa používajú na prepravu najmä ošípaných, boli „zariadené tak, aby kedykoľvek bol možný priamy prístup k prepravovaným zvieratám tak, že môžu byť skontrolované a môže byť im poskytnutá všetka príslušná starostlivosť“.

19 Nariadenie č. 411/98 bolo tiež zrušené nariadením č. 1/2005 v súlade s jeho článkom 33.

20 V rozsudku z 8. mája 2008, Danske Svineproducenter (C-491/06, Zb. s. I-3339), Súdny dvor rozhodol:

„1. Vnútroštátna právna úprava…, ktorá obsahuje číselné údaje týkajúce sa výšky oddelení pre zvieratá, umožňujúca prepravcom odvolávať sa na presnejšie pravidlá, než sú pravidlá uvedené v smernici Rady 91/628…, môže patriť do rámca voľnej úvahy priznanej členským štátom v článku 249 ES pod podmienkou, že táto právna úprava, ktorá rešpektuje cieľ ochrany zvierat počas prepravy sledovaný touto smernicou…, nebráni, porušením zásady proporcionality, realizácii cieľov sledovaných uvedenou smernicou…, ktorými je odstrániť technické prekážky obchodovania so živými zvieratami a hladké fungovanie trhových organizácií. Je úlohou vnútroštátneho súdu preskúmať, či uvedená právna úprava rešpektuje tieto zásady.

2. Kapitola VI bod 47 časť D prílohy smernice 91/628… sa má vykladať v tom zmysle, že členský štát je oprávnený zaviesť vnútroštátnu právnu úpravu, podľa ktorej v prípade prepravy trvajúcej viac než osem hodín musí byť pre každé zviera k dispozícii plocha aspoň 0,50 m^2 na 100 kg hmotnosti ošípaných.“

Vnútroštátne právo

21 Vyhláška č. 1729/2006 ukladá povinnosť dodržiavať niektoré normy súvisiace s prepravou ošípaných.

22 Pokiaľ ide o minimálnu výšku oddelení, § 9 ods. 1 tejto vyhlášky stanovuje:

„Počas prepravy ošípaných s hmotnosťou 40 kg a viac musí vnútorná výška medzi každou plošinou meraná od najvyššieho bodu na podlahe do najnižšieho bodu na strope ([napríklad] spodná strana priečneho trámu alebo podpery) spĺňať nasledujúce minimálne požiadavky:

Priemerná váha [(v kg)]	Vnútorná výška, ak sa používa systém mechanického vetrania	Vnútorná výška, ak sa používa iný systém vetrania
40	74 cm	89 cm
50	77 cm	92 cm
70	84 cm	99 cm
90	90 cm	105 cm
100	92 cm	107 cm
110	95 cm	110 cm
130	99 cm	114 cm
150	103 cm	118 cm
170	106 cm	121 cm
190	109 cm	124 cm
210	111 cm	126 cm
230	112 cm	127 cm“

23 Odsek 5 toho istého paragrafu upravuje kontrolnú výšku pre cestu presahujúcu osem hodín takto:

„Ak celkový čas prepravy ošípaných s hmotnosťou 40 kg a viac prekročí osem hodín, musí byť použitý taký dopravný prostriedok, v ktorom za každých okolností možno na každej plošine vytvoriť – napríklad prostredníctvom zdvíhateľnej strechy v kombinácii s pohyblivými plošinami alebo podobnými zariadeniami – vnútornú kontrolnú výšku aspoň 140 cm meranú od najvyššieho bodu na podlahe po najnižší bod na strope ([napríklad] spodná strana priečneho trámu alebo podpery). V prípade prepravy zvierat na viacerých plošinách musí byť pri nastavovaní vnútornej kontrolnej výšky 140 cm na horných plošinách stále zabezpečená aspoň výška uvedená v ods. 1.“

24 Požiadavky týkajúce sa vyhradeného priestoru sú upravené v prílohe 2 vyhlášky č. 1729/2006, ktorej časť D venovaná ošípaným znie takto:

„Železničná alebo cestná preprava, vrátane prepravy vozidlom s prívesom

1. Preprava, ktorá trvá menej ako osem hodín:

Živá hmotnosť (v kg)	Priestor pre zviera (v m^2)
25	0,17
50	0,26

75	0,33
100	0,42
200	0,70
250 alebo viac	0,80

Plemeno, veľkosť a fyzický stav ošípaných môžu znamenať potrebu rozšírenia uvedeného minimálneho požadovaného priestoru. Maximálne zvýšenie o 20 % môže byť odôvodnené aj meteorologickými podmienkami a trvaním cesty.

2. Preprava, ktorá trvá dlhšie ako osem hodín:

Živá hmotnosť (v kg)	Priestor pre zviera (v m^2)
25	0,20
50	0,31
75	0,39
100	0,50
200	0,84
250 alebo viac	0,96

…“

25 § 36 ods. 4 druhý pododsek uvedenej vyhlášky obsahuje prechodné ustanovenie, na ktoré sa prepravcovia mohli odvolávať až do 15. augusta 2010, pokiaľ ide o cestné vozidlá, ktoré boli zaregistrované po prvýkrát najneskôr 15. augusta 2005. Podľa tohto ustanovenia:

„Počas prepravy ošípaných s hmotnosťou 40 kg a viac [, ktorá trvá dlhšie ako osem hodín,] musí vnútorná výška medzi každou z plošín, meraná od najvyššieho bodu na podlahe po najnižší bod na strope ([napríklad] spodná strana priečneho trámu alebo podpery), spĺňať aspoň tieto požiadavky:

Priemerná hmotnosť v kg	Vnútorná výška, ak sa používa systém mechanického vetrania	Vnútorná výška, ak sa používa iný systém vetrania
Ošípané s hmotnosťou viac ako 40 kg až do hmotnosti 110 kg vrátane	100 cm	107 cm
Ošípané s hmotnosťou viac ako 110 kg až do hmotnosti 150 kg vrátane	110 cm	118 cm
Ošípané s hmotnosťou viac ako 150 kg až do hmotnosti 230 kg vrátane	112 cm	127 cm
Ošípané s hmotnosťou viac ako 230 kg	> 112 cm	> 127 cm“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

26 Danske Svineproducenter podala 14. mája 2005 na Vestre Landsret (západný regionálny súd) žalobu proti Justitsministeriet, v ktorej tvrdila, že dánska právna úprava týkajúca sa prepravy zvierat, platná do prijatia vyhlášky č. 1729/2006, ukladala

v súvislosti s prepravou ošípaných niektoré normy, pokiaľ ide o minimálnu výšku oddelení, minimálnu kontrolnú výšku a maximálny vyhradený priestor, ktoré boli v rozpore s rôznymi pravidlami práva Spoločenstva, najmä s ustanoveniami smernice 91/628. Po prvom prejudiciálnom konaní sa Súdny dvor v tejto súvislosti vyjadril k výkladu tejto smernice v už citovanom rozsudku Danske Svineproducenter, a to v znení uvedenom v bode 20 tohto rozsudku.

27 V rámci toho istého konania prebiehajúceho na vnútroštátnom súde žalobkyňa vo veci samej následne tvrdila, že podobné normy obsiahnuté vo vyhláške č. 1729/2006, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú, sú v rozpore s nariadením č. 1/2005.

28 V tomto kontexte Vestre Landsret opäť rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok [288 druhý odsek] ZFEÚ a článok 37 nariadenia… č. 1/2005…, ako aj ustanovenia článku 3 [druhého odseku] písm. f) a g) [tohto nariadenia] v spojení s kapitolou II bodom 1.1 písm. f) a bodom 1.2 [prílohy I tohto nariadenia] a ustanovenia článku 3 [druhého odseku] písm. g) [toho istého nariadenia] v spojení s kapitolou VII časťou D [tejto] prílohy… vykladať v tom zmysle, že členský štát nemôže prijať vnútroštátne právne predpisy, ktoré stanovujú podrobné požiadavky [na cestnú prepravu ošípaných], pokiaľ ide o vnútornú výšku pri preprave, kontrolnú výšku a hustotu naloženia?“

O prejudiciálnej otázke

Úvodné poznámky

29 Danske Svineproducenter a Union européenne du commerce de bétail et de la viande (Európske združenie obchodníkov so živými zvieratami a mäsom) žiadajú Súdny dvor, aby preformuloval otázku položenú vnútroštátnym súdom tak, že rozšíri alebo spresní jej rozsah.

30 Na jednej strane žalobkyňa vo veci samej vyzýva Súdny dvor, aby poskytol odpoveď na tri otázky, ktoré zodpovedajú otázkam položeným v rámci prejudiciálneho konania, ktoré viedlo k už citovanému rozsudku Danske Svineproducenter.

31 Na druhej strane Union européenne du commerce de bétail et de la viande navrhuje preformulovať prejudiciálnu otázku tak, aby sa týkala aj zásady voľného pohybu tovaru, zásady lojálnej spolupráce a článku 30 ods. 2 nariadenia č. 1/2005. Táto otázka by sa mala okrem iného týkať nie vnútroštátnych pravidiel upravujúcich podrobné požiadavky, ale upravujúcich číselné údaje, ktoré toto nariadenie obsahuje.

32 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, ako je upravená v článku 267 ZFEÚ, prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, ktoré má byť vydané, aby so zreteľom na osobitosti prípadu posúdil tak nevyhnutnosť podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania na vydanie rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Možnosť určiť otázky, ktoré sa

majú položiť Súdnemu dvoru, je teda vyhradená iba vnútroštátnemu súdu a účastníci konania nemôžu meniť ich obsah (pozri najmä rozsudok z 15. októbra 2009, Hochtief a Linde-Kca-Dresden, C-138/08, Zb. s. I-9889, body 20 a 21, ako aj citovanú judikatúru).

33 Okrem toho zmena podstaty prejudiciálnych otázok alebo odpoveď na doplňujúce otázky uvedené žalobkyňou vo veci samej v jej pripomienkach by bola nezlučiteľná s povinnosťou Súdneho dvora zabezpečiť vládam členských štátov a subjektom oprávneným možnosť predložiť pripomienky v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie vzhľadom na to, že podľa tohto ustanovenia sa oprávneným subjektom doručujú iba vnútroštátne rozhodnutia o návrhu na začatie prejudiciálneho konania (pozri v tomto zmysle rozsudok Hochtief a Linde-Kca-Dresden, už citovaný, bod 22 a citovanú judikatúru).

34 Z toho vyplýva, že Súdny dvor nemôže vyhovieť žiadostiam o preformulovanie prejudiciálnej otázky, ktoré podali Danske Svineproducenter a Union européenne du commerce de bétail et de la viande.

35 Okrem toho nie je opodstatnené vyhovieť návrhu Danske Svineproducenter na opätovné otvorenie konania, ktorý bol do kancelárie Súdneho dvora doručený 9. decembra 2011. Tento návrh je totiž založený hlavne na rozsudku, ktorým Højesteret (Najvyšší súd) zamietol opravný prostriedok, ktorý tento účastník konania vo veci samej podal proti rozhodnutiu vnútroštátneho súdu s cieľom dosiahnuť, aby boli Súdnemu dvoru položené doplňujúce prejudiciálne otázky k prejudiciálnej otázke uvedenej v tomto rozhodnutí. Takáto okolnosť však na základe svojej povahy nemá vplyv na tento návrh na začatie prejudiciálneho konania. Ďalej, pokiaľ ide o odkaz na rozsudok zo 6. októbra 2011, Astrid Preissl (C-381/10, Zb. s. I-9281), treba konštatovať, že v nijakom bode odôvodnenia sa neuvádza, v čom by tento rozsudok odôvodňoval opätovné otvorenie konania v rámci tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

Odpoveď Súdneho dvora

36 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má nariadenie č. 1/2005 vykladať v tom zmysle, že členský štát nemôže prijať opatrenia, ktoré na cestnú prepravu ošípaných stanovujú číselne vyjadrené normy, pokiaľ ide po prvé o vnútornú výšku oddelení pre zvieratá, po druhé o kontrolu zvierat počas cesty a po tretie o priestor vyhradený pre zviera, pričom uvedené normy sa prípadne líšia podľa toho, či sa vzťahujú na cesty, ktorých dĺžka presahuje osem hodín. Uvedený súd dáva tieto normy presným spôsobom do súvislosti postupne s článkom 3 druhým odsekom písm. g) v spojení s prílohou I kapitolou II bodom 1.2, s článkom 3 druhým odsekom písm. f) v spojení s prílohou I kapitolou II bodom 1.1 písm. f) a s článkom 3 druhým odsekom písm. g) v spojení s prílohou I kapitolou VII časťou D uvedeného nariadenia.

37 Formuláciou svojej otázky, vykladanou s prihliadnutím na úvahy obsiahnuté v rozhodnutí vnútroštátneho súdu, však uvedený súd zdôrazňuje, že v už citovanom rozsudku Danske Svineproducenter sa Súdny dvor už vyjadril k zlučiteľnosti takých vnútroštátnych opatrení, o aké ide v konaní vo veci samej, so smernicou 91/628, ktorej ustanovenia sú značne podobné ustanoveniam nariadenia č. 1/2005, pokiaľ ide o aspekty dotknuté týmito opatreniami. V tomto kontexte sa Vestre Landsret pýta na prípadný vplyv skutočnosti, že daná oblasť už v súčasnosti nie je na úrovni Únie upravená smernicou, ale nariadením, pokiaľ ide o možnosť, aby členské štáty naďalej vydávali opatrenia tejto povahy.

38 V tejto súvislosti treba uviesť, že v súlade s článkom 288 druhým a tretím odsekom ZFEÚ, zatiaľ čo smernice sú záväzné pre členské štáty, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba formy a metód sa ponecháva vnútroštátnym orgánom, nariadenia sú záväzné vo svojej celistvosti a sú priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

39 Ustanovenia nariadenia majú z dôvodu svojej povahy a funkcie v systéme prameňov práva Únie vo všeobecnosti bezprostredný účinok vo vnútroštátnych právnych poriadkoch bez toho, aby vnútroštátne orgány museli prijať vykonávacie opatrenia (pozri rozsudok z 24. júna 2004, Handlbauer, C-278/02, Zb. s. I-6171, bod 25 a citovanú judikatúru).

40 Niektoré ich ustanovenia však môžu na svoje uplatnenie vyžadovať, aby členské štáty prijali vykonávacie opatrenia (rozsudok Handlbauer, už citovaný, bod 26 a citovaná judikatúra).

41 Z ustálenej judikatúry okrem toho vyplýva, že členské štáty môžu prijímať vykonávacie opatrenia k nariadeniu v prípade, ak tieto opatrenia neobmedzujú jeho priamu uplatniteľnosť, nezastierajú jeho povahu ako pravidla Spoločenstva, spresňujú, že sa nimi vykonáva voľná úvaha v rozsahu vymedzenom nariadením, a pod podmienkou, že zostávajú v rámci stanovenom jeho ustanoveniami (rozsudok zo 14. októbra 2004, Komisia/Holandsko, C-113/02, Zb. s. I-9707, bod 16 a citovaná judikatúra).

42 Okolnosť, že právna úprava Únie v oblasti ochrany zvierat počas prepravy je v súčasnosti obsiahnutá v nariadení, teda nevyhnutne neznamená, že by každé vnútroštátne vykonávacie opatrenie k tejto právnej úprave bolo v súčasnosti zakázané.

43 Na určenie, či je vnútroštátne vykonávacie opatrenie k nariadeniu č. 1/2005 v súlade s právom Únie, treba teda odkázať na relevantné ustanovenia tohto nariadenia, aby sa overilo, či tieto ustanovenia, ktoré sú vykladané s prihliadnutím na ciele tohto nariadenia, zakazujú, ukladajú alebo umožňujú členským štátom vydať niektoré vykonávacie opatrenia a či, najmä v tomto poslednom uvedenom prípade, dotknuté opatrenie spadá do rámca voľnej úvahy priznanej každému členskému štátu.

44 Pokiaľ ide o ciele nariadenia č. 1/2005, treba uviesť, že aj keď odstránenie technických prekážok obchodovania so živými zvieratami a umožnenie organizáciám trhu hladké fungovanie, uvedené v odôvodnení č. 2 tohto nariadenia, patria medzi ciele tohto nariadenia, tak ako patrili medzi ciele smernice 91/628, ktorej pokračovaním je toto nariadenie, z odôvodnení č. 2, 6 a 11 však vyplýva, že rovnako ako v prípade smernice jeho hlavný cieľ spočíva v ochrane zvierat počas prepravy. V tejto súvislosti preto konštatovanie vykonané v bode 29 už citovaného rozsudku Danske Svineproducenter, pokiaľ ide o ciele tejto smernice, zostáva platné pre nariadenie č. 1/2005.

45 S prihliadnutím na tieto úvahy treba preskúmať, či sú s týmto nariadením zlučiteľné také vnútroštátne opatrenia, o aké ide v konaní vo veci samej, ktoré pre cestnú prepravu ošípaných stanovujú číselne vyjadrené normy týkajúce sa vnútornej výšky oddelení, kontroly zvierat počas prepravy a priestoru vyhradeného pre zviera.

Vnútorná výška oddelení

46 Pokiaľ ide o vnútornú výšku oddelení určených pre zvieratá v dopravných prostriedkoch používaných na cestnú prepravu ošípaných, právna úprava, o ktorú ide v konaní v veci samej, obsahuje dva odlišné druhy noriem. Na jednej strane § 9 ods. 1 vyhlášky č. 1729/2006, ktorý sa uplatňuje bez ohľadu na dĺžku trvania cesty, stanovuje normy týkajúce sa minimálnej výšky oddelenia v závislosti od hmotnosti prepravovaných zvierat. Na druhej strane § 36 ods. 4 tejto vyhlášky prechodne stanovuje normy rovnakej povahy, ale náročnejšie, ktoré sa však uplatňujú len na cesty, ktoré trvajú viac ako osem hodín. Tieto normy sú totožné s normami, ktoré boli preskúmané v rámci už citovaného rozsudku Danske Svineproducenter, ako to vyplýva z bodov 14, 15 a 34 tohto rozsudku.

47 Tento aspekt cestnej prepravy ošípaných upravuje článok 3 druhý odsek písm. g) nariadenia č. 1/2005, ako aj kapitola II bod 1.2 a kapitola VII časť D prvá veta jeho prílohy I. Zo všetkých týchto ustanovení vyplýva, že v cestných vozidlách používaných na prepravu ošípaných musí byť vnútorná výška oddelení pre zvieratá dostatočná na to, aby mohli stáť v prirodzenej polohe, s prihliadnutím na ich veľkosť a zamýšľanú cestu, a aby bolo zabezpečené primerané vetranie nad zvieratami, ktoré stoja v prirodzenej polohe, bez toho, aby im niečo bránilo v prirodzenom pohybe. Ako bolo konštatované v bode 15 tohto rozsudku, tieto ustanovenia sú podobné ustanoveniam smernice 91/628, ktorá je vykladaná v už citovanom rozsudku Danske Svineproducenter.

48 Keďže toto nariadenie nestanovuje presne výšku vnútorných oddelení a jeho ustanovenia, ktoré sú v tejto súvislosti relevantné, sú podobné ustanoveniam smernice 91/628, treba členským štátom v tejto súvislosti priznať určitú mieru voľnej úvahy, ktorá je totožná s mierou voľnej úvahy, ktorá im bola v uvedenom rozsudku priznaná v rámci tejto smernice.

49 Okrem toho, ako tvrdí dánska vláda, prijatie noriem členským štátom, ktoré na vnútroštátnej úrovni konkrétne spresňujú rozsah požiadaviek, ktoré sú všeobecne formulované v nariadení č. 1/2005, posilňuje právnu istotu, keďže tieto normy stanovujú kritériá, ktoré zvyšujú predvídateľnosť požiadaviek tohto nariadenia a z toho dôvodu prispievajú k ich dodržiavaniu zo strany dotknutých hospodárskych subjektov, ako aj k účinnosti a objektivite kontrol, ktoré majú vykonávať všetky orgány oprávnené na tento účel.

50 Pokiaľ ide o vnútornú výšku oddelení, prijatie vnútroštátnych opatrení stanovujúcich číselne vyjadrené normy teda samo osebe nie je v rozpore s uvedeným nariadením.

51 Je však potrebné, aby takéto normy boli v súlade s ustanoveniami a cieľmi nariadenia č. 1/2005, ako aj so všeobecnými zásadami práva Únie, osobitne so zásadou proporcionality.

52 Táto zásada, ktorá je uložená najmä legislatívnym a regulačným orgánom členských štátov pri uplatňovaní práva Únie, vyžaduje, aby prostriedky použité v ustanovení boli vhodné na dosiahnutie sledovaného cieľa a nešli nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. júna 2010, Pontini a i., C-375/08, Zb. s. I-5767, bod 87 a citovanú judikatúru). Uvedená zásada okrem iného znamená, že ak existuje právna úprava Únie, ktorá sleduje viaceré ciele, pričom jeden z nich je hlavným cieľom, členský štát, ktorý prijme normu v rámci voľnej úvahy, ktorú mu priznáva ustanovenie tejto právnej úpravy, musí dodržovať tento hlavný cieľ bez toho, aby bránil uskutočneniu ďalších cieľov uvedenej právnej úpravy. Vzhľadom na tieto ďalšie ciele musí byť takáto vnútroštátna norma vhodná na zabezpečenie uskutočnenia uvedeného hlavného cieľa a nesme ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie (pozri analogicky rozsudok Danske Svineproducenter, už citovaný, body 31, 32 a 40).

53 Pri oboch dotknutých druhoch noriem treba vykonať overenie z týchto jednotlivých hľadísk.

54 Pokiaľ ide po prvé o ustanovenia spresňujúce minimálnu vnútornú výšku takých oddelení, ako vo veci samej, treba konštatovať, že normy, ktoré stanovujú, sú vhodné na uskutočnenie hlavného cieľa ochrany zvierat počas prepravy, ktorý sleduje nariadenie č. 1/2005 (pozri analogicky rozsudok Danske Svineproducenter, už citovaný, bod 46).

55 Treba však uviesť, že normy tejto povahy, keďže sa majú uplatniť na každú prepravu ošípaných, ku ktorej dochádza hoci len sčasti na území členského štátu, ktorý ich stanovuje, môžu ohroziť uskutočnenie cieľov odstrániť technické prekážky obchodovania

so živými zvieratami a umožniť organizáciám trhu hladké fungovanie, ktoré nariadenie č. 1/2005 sleduje tiež. Treba teda overiť, či sú vzhľadom na tieto ciele tieto normy nevyhnutné a primerané hlavnému cieľu ochrany zvierat počas prepravy, ktorý sleduje toto nariadenie, bez toho, aby ich uplatnenie neprimeraným spôsobom (pozri analogicky rozsudok z 25. februára 2010, Müller Fleisch, C-562/08, Zb. s. I-1391, body 38 a 42) obmedzilo voľný pohyb tovaru tak pri dovoze, ako aj pri vývoze (pozri analogicky rozsudok Danske Svineproducenter, už citovaný, bod 43).

56 Číselne vyjadrené normy týkajúce sa minimálnej vnútornej výšky oddelení, ako sú normy stanovené vo vyhláške č. 1729/2006, musia byť teda primerané cieľu ochrany zvierat počas prepravy a nesmú ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie.

57 V tejto súvislosti treba osobitne overiť, či uvedené normy nejdú nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie takého cieľa ochrany blaha zvierat počas prepravy, ako je cieľ, ktorý má podobu požiadaviek nariadenia č. 1/2005, podľa ktorých musia mať všetky ošípané možnosť stáť v prirodzenej polohe a ďalej vnútri oddelenia pre zvieratá a na každej z jeho úrovní musí byť dostatočný priestor na zabezpečenie primeraného vetrania nad zvieratami, ktoré stoja v prirodzenej polohe, bez toho, aby im niečo bránilo v prirodzenom pohybe.

58 Okrem toho treba tiež overiť, či uvedené normy nespôsobujú taký nárast nákladov alebo technické ťažkosti, ktoré znevýhodňujú chovateľov z členského štátu, ktorý ich prijal, alebo chovateľov z iných členských štátov, ktorí chcú svoje výrobky vyvážať do tohto členského štátu alebo cezeň (pozri analogicky rozsudok Danske Svineproducenter, už citovaný, bod 45).

59 Pokiaľ sa v spise predloženom Súdnemu dvoru nenachádzajú podklady potrebné na posúdenie, je na vnútroštátnom súde, aby vykonal overenia, ktoré sú v tejto súvislosti nevyhnutné, a zohľadnil pritom štandardy, ktoré v súlade s nariadením č. 1/2005 všeobecne uznávajú iné členské štáty, než je členský štát, ktorý tieto normy vydal.

60 Na tomto mieste však treba poukázať na to, že také normy týkajúce sa minimálnej vnútornej výšky oddelení pre cesty dlhšie ako osem hodín, ako sú normy stanovené v prechodných ustanoveniach uvedených v § 36 ods. 4 vyhlášky č. 1729/2006, nemožno považovať za primerané, ak tento štát v rámci všeobecnej právnej úpravy prijal okrem iného také menej záväzné normy, ako sú normy uvedené v § 9 ods. 1 tejto vyhlášky.

Kontrola zvierat počas cesty

61 Podľa § 9 ods. 5 vyhlášky č. 1729/2006 cestné vozidlá určené na prepravu ošípaných s hmotnosťou viac ako 40 kg na cesty, ktoré trvajú viac ako osem hodín, musia byť navrhnuté tak, aby mohli na každej plošine vytvoriť vnútornú kontrolnú výšku aspoň 140 cm.

62 Nariadenie č. 1/2005 v tejto súvislosti v článku 3 druhom odseku písm. f) v spojení s kapitolou II bodom 1.1 písm. f) prílohy I stanovuje, že dopravné prostriedky určené na prepravu zvierat musia byť navrhnuté tak, aby zabezpečili prístup k zvieratám a umožnili pravidelnú kontrolu podmienok ich blaha. Treba však konštatovať, že na rozdiel od toho, čo prevládalo v režime zavedenom smernicou 91/628 a nariadením č. 411/98, ustanovenia nariadenia č. 1/2005 týkajúce sa kontrol zvierat počas prepravy sa uplatnia na všetky dopravné prostriedky bez ohľadu na dĺžku trvania cesty.

63 V dôsledku toho vnútroštátne opatrenie, ktoré stanovuje osobitné požiadavky v tejto oblasti, ktoré sú uplatniteľné len na cesty dlhšie ako osem hodín, je v rozpore s uvedenými ustanoveniami nariadenia č. 1/2005, keďže prístup k zvieratám na účely pravidelnej kontroly podmienok ich blaha musí byť stanovený pre každú cestu.

64 Navyše treba dodať, že ako *mutatis mutandis* vyplýva z bodov 54 až 59 tohto rozsudku, číselne vyjadrené normy stanovujúce minimálnu kontrolnú výšku na umožnenie takéhoto prístupu musia zodpovedať cieľom nariadenia č. 1/2005 a musia byť týmto cieľom primerané.

Vyhradený priestor pre zviera

65 Podľa prílohy 2 časti D bodov 1 a 2 vyhlášky č. 1729/2006 pri cestnej preprave ošípaných musia mať zvieratá zabezpečenú minimálnu plochu v závislosti od ich hmotnosti, pričom táto plocha v prípade ošípanej s hmotnosťou 100 kg je 0,42 m^2, pokiaľ cesta trvá menej ako osem hodín, a 0,50 m^2 v prípade ciest, ktoré trvajú dlhšie.

66 Tento aspekt prepravy živých zvierat upravuje článok 3 druhý odsek písm. g) nariadenia č. 1/2005, podľa ktorého „priestor, v ktorom sa zvieratá nachádzajú, má dostatočnú podlahovú plochu…, ktorá je primeraná ich veľkosti a zamýšľanej ceste“. Pokiaľ ide konkrétne o ošípané, príloha I kapitola VII časť D tohto nariadenia spresňuje, že na to, aby sa ošípaným umožnilo ležať a stáť v prirodzenej polohe, „hustota naloženia ošípaných s hmotnosťou približne 100 kg by nemala presahovať 235 kg/m^2“, a túto plochu, ktorá je kvalifikovaná ako minimálna, možno zvýšiť o 20 % najmä v závislosti od dĺžky trvania cesty. V prípade zvierat s hmotnosťou 100 kg tieto hodnoty zodpovedajú vyhradenému priestoru v rozsahu 0,42 m^2 a 0,50 m^2.

67 Treba teda konštatovať, že také číselne vyjadrené normy týkajúce sa maximálne vyhradeného priestoru, ako sú normy uvedené v prílohe 2 bodoch 1 a 2 vyhlášky č. 1729/2006, sú v súlade s minimálnymi a maximálnymi normami stanovenými v nariadení č. 1/2005 (pozri analogicky rozsudok Danske Svineproducenter, už citovaný, bod 50).

68 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že nariadenie č. 1/2005 sa má vykladať v tom zmysle, že:

— toto nariadenie nebráni tomu, aby členský štát prijal normy uplatniteľné na cestnú prepravu ošípaných, ktoré na účely posilnenia právnej istoty pri dodržaní cieľa ochrany blaha zvierat a bez toho, aby v tejto súvislosti stanovovali nadmerné kritériá, spresňujú požiadavky upravené v uvedenom nariadení týkajúce sa minimálnej vnútornej výšky oddelení určených pre zvieratá, pokiaľ tieto normy nespôsobujú taký nárast nákladov alebo technické ťažkosti, ktoré znevýhodňujú chovateľov z členského štátu, ktorý ich prijal, alebo chovateľov z iných členských štátov, ktorí chcú svoje výrobky vyvážať do tohto členského štátu alebo cezeň, pričom vnútroštátnemu súdu prináleží, aby to overil; také normy, ako sú normy stanovené v prechodných ustanoveniach uvedených v § 36 ods. 4 vyhlášky č. 1729/2006, nemožno považovať za primerané, ak tento štát v rámci všeobecnej právnej úpravy prijal okrem iného také menej záväzné normy, ako sú normy uvedené v § 9 ods. 1 tejto vyhlášky,

— toto nariadenie bráni tomu, aby členský štát prijal normy uplatniteľné na cestnú prepravu ošípaných, ktoré spresňujú požiadavky stanovené v uvedenom nariadení, pokiaľ ide o prístup zvierat na účely pravidelnej kontroly podmienok ich blaha, ktoré sa týkajú len ciest dlhších ako osem hodín, a

— toto nariadenie nebráni tomu, aby členský štát prijal normy, podľa ktorých v prípade cestnej prepravy ošípaných musia mať zvieratá zabezpečenú minimálnu plochu v závislosti od ich hmotnosti, pričom táto plocha v prípade ošípanej s hmotnosťou 100 kg je 0,42 m^2, pokiaľ cesta trvá menej ako osem hodín, a 0,50 m^2 v prípade ciest, ktoré trvajú dlhšie.

O trovách

69 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Nariadenie Rady (ES) č. 1/2005 z 22. decembra 2004 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností a o zmene a doplnení smerníc 64/432/EHS a 93/119/ES a nariadenia (ES) č. 1255/97 sa má vykladať v tom zmysle, že:

— **toto nariadenie nebráni tomu, aby členský štát prijal normy uplatniteľné na cestnú prepravu ošípaných, ktoré na účely posilnenia právnej istoty pri dodržaní cieľa ochrany blaha zvierat a bez toho, aby v tejto súvislosti stanovovali nadmerné kritériá, spresňujú požiadavky upravené v uvedenom nariadení týkajúce sa minimálnej vnútornej výšky oddelení určených pre zvieratá, pokiaľ tieto normy nespôsobujú taký nárast nákladov alebo technické ťažkosti,**

ktoré znevýhodňujú chovateľov z členského štátu, ktorý ich prijal, alebo chovateľov z iných členských štátov, ktorí chcú svoje výrobky vyvážať do tohto členského štátu alebo cezeň, pričom vnútroštátnemu súdu prináleží, aby to overil; také normy, ako sú normy stanovené v prechodných ustanoveniach uvedených v § 36 ods. 4 vyhlášky č. 1729 z 21. decembra 2006 o ochrane zvierat počas prepravy, však nemožno považovať za primerané, ak tento štát v rámci všeobecnej právnej úpravy prijal také menej záväzné normy, ako sú normy uvedené v § 9 ods. 1 tejto vyhlášky,

— **toto nariadenie bráni tomu, aby členský štát prijal normy uplatniteľné na cestnú prepravu ošípaných, ktoré spresňujú požiadavky stanovené v uvedenom nariadení, pokiaľ ide o prístup zvierat na účely pravidelnej kontroly podmienok ich blaha, ktoré sa týkajú len ciest dlhších ako osem hodín, a**

— **toto nariadenie nebráni tomu, aby členský štát prijal normy, podľa ktorých v prípade cestnej prepravy ošípaných musia mať zvieratá zabezpečenú minimálnu plochu v závislosti od ich hmotnosti, pričom táto plocha v prípade ošípanej s hmotnosťou 100 kg je 0,42 m^2, pokiaľ cesta trvá menej ako osem hodín, a 0,50 m^2 v prípade ciest, ktoré trvajú dlhšie.**

Podpisy